

Natuurtoets

Moleneind-West, fase 1 en 2

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 0455934.100
definitief revisie 01
30 september 2020

Natuurtoets

Moleneind-West, fase 1 en 2

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 0455934.100

definitief revisie 01
30 september 2020

Auteurs

L. de Jong, MSc.

Opdrachtgever

Maas-Jacobs Vastgoed B.V.
de Ambachten 31
4881 XZ ZUNDERT

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 01	goedkeuring	vrijgave
30-09-2020	definitief	M. Stabel	P. Kennes

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
1.3	Doel en onderzoeksvragen	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Soortbescherming	5
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.3.1	Natura 2000	6
2.3.2	Provinciaal beleid	7
2.3.2.1	Natuurnetwerk Brabant	7
2.3.2.2	Groenblauwe mantel	7
2.3.2.3	Rust- en foerageergebied ganzen en smienten	8
2.3.3	Bescherming van houtopstanden	8
3	Methodiek	10
3.1	Algemeen	10
3.2	Bureauonderzoek	10
3.3	Terreinbezoek	11
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	11
4	Resultaten	12
4.1	Gebiedsbeschrijving	12
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	14
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	15
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	17
4.3	Beschermde gebieden	18
4.3.1	Natura 2000-gebieden	18
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	19
4.3.3	Groenblauwe mantel	19
5	Toetsing	20
5.1	Effectbepaling plan	20
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	21
5.2.1	Vogels	21
5.2.2	Zoogdieren	23
5.3	Procedure	25
5.4	Effecten op beschermde gebieden	27
5.4.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	27
5.4.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	27
5.4.3	Effecten op Groenblauwe mantel	27

6   Bronnen

28

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) Bron topokaart en luchtfoto: PDOK via QGIS, 2020.

Conclusies en advies

De initiatiefnemer is voornemens om in de omgeving Moleneind te Breda een woonbuurt te realiseren. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

Op circa 4 kilometer afstand van het plangebied is het Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse bos' gelegen. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand. Effecten ten gevolge van stikstofdepositie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Om deze reden dienen deze effecten in kaart gebracht middels een separaat op te stellen AERIUS-berekening. Zie ook Tabel 1.

In het plangebied is geen NNN-gebied of Groenblauwe mantel aanwezig. Gezien het huidige gebruik van de omgeving zal het planvoornemen ook niet leiden tot aanvullende verstoring (NNN of Groenblauwe mantel). Er is zowel van indirecte als directe aantasting van de NNN en Groenblauwe mantel dan ook geen sprake. (Significant) negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is daarom geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing. Zie ook Tabel 1.

Het plangebied bevindt zich volledig binnen de bebouwde kom. Van onder de Wnb beschermde houtopstanden is derhalve geen sprake.

Tabel 1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN	Groenblauwe mantel
Aanwezig binnen de invloedsfeer?	Ja	Ja	Ja
Effecten?	Mogelijk	Nee	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	AERIUS berekening. Mogelijk zijn aanvullende vervolgstappen aan de orde.	Nee	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Afhankelijk van de uitkomsten van de AERIUS berekening.	Ja	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (potentiële nestplaatsen);*
- *Vogels met een jaarrond beschermd nest – gierzwaluw en huismus (waarschijnlijke/mogelijke nestplaatsen in bebouwing, leefgebied huismus);*
- *Vleermuizen (mogelijke verblijfsplaatsen in bebouwing, geschikt foerageergebied);*
- *Marterachtigen – steenmarter en bunzing (mogelijk leefgebied, al dan niet met verblijfplaats).*

In Tabel 2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming

Soort (groep)	Algemene broedvogels	Vogels met jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw)	Vleermuizen	Marterachtigen (steenmarter, bunzing)
Essentieel leefgebied in plangebied?	Ja, potentiële nestplaatsen in bomen	Waarschijnlijk/mogelijk, in kieren en gaten in de bebouwing. Daarnaast kan het plangebied deel uit maken van leefgebied voor de huismus	Mogelijk, in kieren en gaten in de bebouwing. Daarnaast kan het plangebied deel uit maken van foerageergebied	Mogelijk, in de verruigde delen van het plangebied en eventueel bedrijfshallen
Is er sprake van een overtreding?	Nee, mits soortspecifieke maatregelen genomen worden	Nog onduidelijk*		
Is een ontheffing noodzakelijk	Nee	Ja		
Is het plan uitvoerbaar?	Ja, mits gewerkt wordt buiten het broedseizoen of overige maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen	De verwachting is dat de ontheffing verleend wordt met aanvullende maatregelen Voorafgaand aan de realisatie moet tijdig aanvullend onderzoek plaatsvinden		

* Bij voorliggende toetsing wordt uitgegaan van een overtreding.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in de omgeving Moleneind te Breda een woonbuurt te realiseren. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Fase 1

Fase 2

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron topokaart en luchtfoto: PDOK via QGIS, 2020.

1.2 Planvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens om in de omgeving Moleneind te Breda een woonbuurt te realiseren. Het voornemen zal gefaseerd worden uitgevoerd. Voorliggende natuurtoets beschouwt fase 1 en 2 van het voornemen. Het planvoornemen omvat de bouw van een variëteit aan woningen. Daarnaast zijn waterelementen en toegangswegen ingepast. De aanwezige bomen blijven grotendeels behouden. Ook de woonhuizen rondom het plangebied en de bebouwing nabij de Nieuwe Kadijk blijven behouden. In de nieuwe situatie worden bomen aangeplant, deels in lijnvormige structuren langs wegen en percelen. Enkele bedrijfshallen zullen worden gesloopt. Voor een klein deel van het plangebied (de zuidwestelijke hoek, fase 2) is herontwikkeling voorzien binnen enkele jaren.

Zie Figuur 1.2 voor een impressie en het ontwerp van het voornemen.

Figuur 1.2. Schets planvoornemen. Bron: Croonenburo5.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 5) aanwezig zijn in het plangebied.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet

opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag. In de provincie Noord-Brabant zijn in tegenstelling tot de landelijke vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, [Bijlage 13](#)), de bunzing, hermelijn en wezel niet vrijgesteld. Voor deze soorten dient bij een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 gewerkt te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing aangevraagd te worden. Daarnaast geldt in de provincie Noord-Brabant in tegenstelling tot de landelijke (niet-)vrijgestelde soorten, dat het wild zwijn vrijgesteld is. In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Provinciaal beleid

2.3.2.1 Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Nederland (in Noord-Brabant het Natuurnetwerk Brabant genoemd) is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De Ruimtelijke Verordening (geconsolideerde versie januari 2019) van de provincie Noord-Brabant is op 25 oktober 2019 vervangen door de interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

In de Omgevingsverordening van provincie Noord-Brabant (2019) zijn regels voor het NNN opgenomen in paragraaf 3.2.3 (Artikel 3.15-3.25). Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNB geldt het 'nee, tenzij'-principe¹. Het 'nee, tenzij'-principe (Artikel 3.19) betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Het compensatiebeleid van provincie Noord-Brabant voor de gebieden die aangewezen zijn als NNN is vastgelegd in Artikel 3.22 van de Omgevingsverordening.

Het regime ter bescherming van het NNB kent in de provincie Noord-Brabant externe werking. Dit houdt in dat niet alleen de effecten van activiteiten die gelegen zijn binnen de grenzen van NNB-gebieden beoordeeld en eventueel gecompenseerd moeten worden, maar ook (potentiele) effecten op NNB-gebieden die in de omgeving van het plangebied liggen (externe effecten). Dit laatste is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de waarden van het NNB vanwege geluid, licht of betreding (of bijvoorbeeld schaduwwerking, windturbulentie of het oprichten van een afscheiding langs een natuurgebied waardoor migratie niet langer mogelijk is). Voor zover er externe effecten optreden vanwege de verspreiding van stoffen door de lucht of water vindt een afweging plaats in het kader van andere wet- en regelgeving. Daarom is dit expliciet in de regels uitgesloten (Artikel 3.16, lid 3).

2.3.2.2 Groenblauwe mantel

Naast het NNB zijn in de provincie Noord-Brabant gebieden aangewezen als groenblauwe mantel (Artikel 3.32 Omgevingsverordening). Het beleid in de groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Voor de natuur

---

¹ Naast een Nee tenzij-afweging kan er sprake zijn van een kleinschalig ontwikkeling of een NNB/EHS-saldobenadering waarbij er geen onderbouwing aan de orde is van het dwingende belang en/of van alternatieven. Indien relevant wordt bekeken of deze van toepassing zijn voor het plan.

betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten het NNB. Voor het water wordt vooral ingezet op kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen.

Een bestemmingsplan dat van toepassing is op de groenblauwe mantel:

- a) strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken;
- b) stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied;
- c) borgt dat een ontwikkeling gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken.

Ontwikkelingen in de groenblauwe mantel zijn mogelijk indien het gebruiksfuncties zoals landbouw en recreatie betreft, met een meer extensief karakter en die bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap. De ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve functies, zoals stedelijke ontwikkeling of intensieve vormen van recreatie of/ en landbouw passen minder bij het karakter van de Groenblauwe mantel. Daarom gelden binnen de groenblauwe mantel voor deze initiatieven aanvullende regels voor de ontwikkeling van die functies.

2.3.2.3 Rust- en foerageergebied ganzen en smienten

Voor ganzen en smienten zijn in Noord-Brabant een aantal gebieden aangewezen als Rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten. In de Omgevingsverordening Noord-Brabant zijn in Artikel 2.60 regels opgenomen voor activiteiten in deze gebieden. In Rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten mogen in de periode 1 november tot 1 april, een aantal soorten niet opzettelijk worden verontrust (het gaat om brandganzen, grauwe ganzen, kolganzen, rotganzen, taigarietganzen, toendrarietganzen en smienten).

In voorliggende toetsing wordt niet nader ingegaan op dergelijke rust- en foerageergebieden, omdat deze niet in de omgeving van Breda voorkomen.

2.3.3 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;

- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

In voorliggende toetsing wordt niet nader ingegaan op houtopstanden welke zijn beschermd door de Wet natuurbescherming, omdat kap van dergelijke houtopstanden niet aan de orde is. Toetsing aan de gemeentelijk beschermde bomen (Waardevolle bomen Breda) valt buiten de scope van de natuurtoets.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2015-2020 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 13 mei 2020 is vanaf circa 9:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt tot gedeeltelijk bewolkt weer met een temperatuur van circa 12 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen. Gebouwen zijn vanaf de openbare ruimte bekeken en bomen zijn geïnspecteerd met een verrekijker.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied wordt grofweg begrensd door de Moleneindstraat (westzijde), Hoge Schouw (noordzijde), Nieuwe Kadijk (oostzijde) en Tilburgseweg (zuidzijde) te Breda (gemeente Breda, Provincie Noord-Brabant). De bestaande bebouwing valt grotendeels buiten het plangebied.

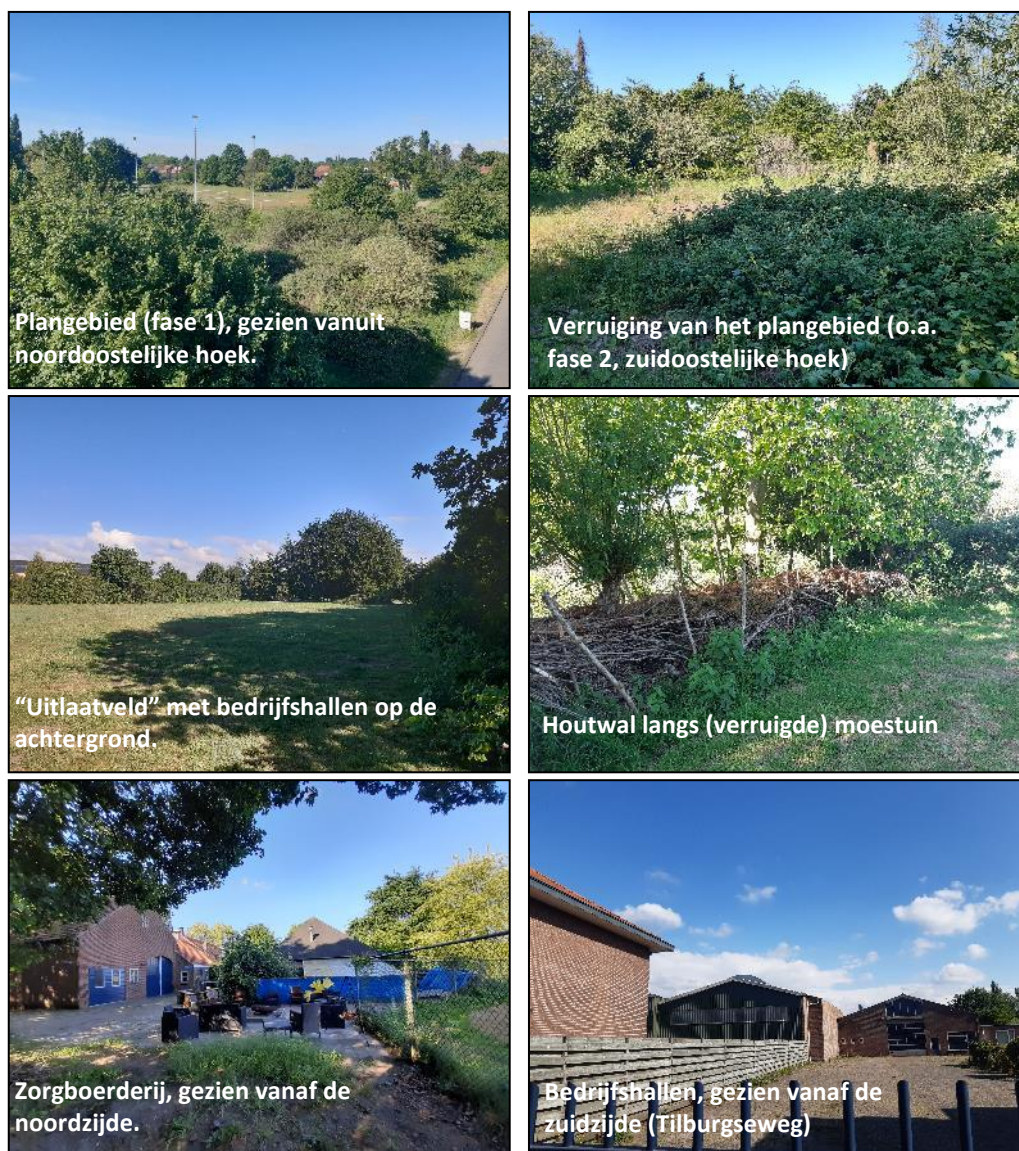
Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit grasland, met name aan de randen zijn bomen en struiken aanwezig. Tussen Moleneindstraat 20 en 22 is een inrit (De Murk) aanwezig. Het deel ten noorden van deze oprit behoort tot fase 1, het deel ten zuiden hiervan behoort tot fase 2.

Het gebied van Fase 1 bestaat voornamelijk uit grasland. Het westelijk deel hiervan wordt gebruikt als weiland voor enkele paarden. Het oostelijk deel van het grasland is zeer kort gemaaid en maakt deel uit van een hondentrainingsterrein. Het grasland wordt omgeven door (gedeeltelijk verruigde) groenelementen met onder andere braam, grauwe wilg, meidoorn, beuk en brem. Aan de zijde van de Moleneindstraat is ook een deel in gebruik als moestuin. In het zuidelijk deel van fase 1 staat een woonboerderij, in gebruik als gehandicaptenopvang. Het gebouw heeft veel hoeken en nisjes, daarnaast is een bijgebouw aanwezig en hangen er nestkastjes. De woonboerderij wordt omgeven door een siertuin, vele bomen en een veldje. Het aanwezige groen loopt ook gedeeltelijk langs het pad (De Murk), welke de zuidelijke afbakening vormt van het deelgebied van fase 1.

Ook het deelgebied van fase 2 bestaat deels uit open grasland, dat momenteel wordt gebruikt als hondenuitlaatplaats. Ten zuidwesten hiervan zijn enkele bedrijfshallen aanwezig, deze hebben een dakbedekking van golfplaat. De wanden zijn deels van baksteen, deels van metaalplaten. In de uiterste zuidwestelijke hoek van dit deelgebied staan ook enkele kleinere panden. Deze zijn van baksteen en zijn, op een enkele uitzondering na, van dakpannen voorzien. De bedrijfspanden zijn afgesloten met een hek. Langs het eerdergenoemde veldje vindt afscherming plaats middels een brede haag. Ook in dit deelgebied is een deel in gebruik als moestuin, aan de zuidrand van het open veldje. Daarbij is een duidelijk onderscheid te maken tussen verschillende delen; een deel is goed onderhouden, een ander deel is overgroeid met onder andere brandnetel. Een deel van de moestuin is afgebakend met een takken- en houtwal. In het overgroeide deel worden ook kippen gehouden. Verderop staan diverse bomen en struiken, en heeft vergrassing en verruiging plaatsgevonden. De oostzijde van het deelgebied van fase 2 wordt afgebakend door een B&B met bijbehorende tuin. De locatie is gedeeltelijk afgeschermd van de omgeving door onder andere beuken en zomereiken.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2015-2020).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
	Zwarte Wouw	X		
Zoogdieren	Bunzing			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Vleermuizen**		X	
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Rugstreeppad		X	
Reptielen	Levendbarende hagedis			X
Insecten - Dagvlinders	Teunisbloempijlstaart		X	
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Berggamander			X
	Kartuizer anjer			X
	Knolspirea			X
	Ruw pazelzaad			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie

vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Aangezien het plangebied een beperkte omvang heeft, grotendeels gecultiveerd en bebouwd is, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden, in een verstoorde omgeving ligt, geen open water bevat en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Breda loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: amfibieën (alpenwatersalamander), reptielen (levendbarende hagedis), vissen, vlinders (teunisbloempijlstaart), libellen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen worden hierna beschreven: vogels, zoogdieren (vleermuizen, bunzing, steenmarter en eekhoorn), amfibieën (rugstreeppad) en flora.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten in bomen aangetroffen. Soorten die hun nesten in bomen maken worden daarnaast niet verwacht. Ook ontbreekt open water in het plangebied, waardoor geen nestgelegenheid aanwezig is voor de grote gele kwikstaart. In het plangebied zijn geen holen in bomen aangetroffen, en zijn ook geen openingen aangetroffen die groot genoeg zijn voor (gebouwbewonende) uilen. Hierdoor ontbreken ook voor uilen geschikte nestplaatsen.

Soorten die wél verwacht worden in het plangebied zijn de huismus en de gierzwaluw. Zo is de huismus aangetroffen in en rondom de zorgboerderij. Het is waarschijnlijk dat de huismus in deze bebouwing zijn nesten heeft, vermoedelijk aan de noordzijde van het gebouw. Hier was de huismus aanwezig nabij de dakrand. De huismus maakt in het plangebied ook gebruik van de diverse groenstructuren (bomen en struiken), als onderdeel van het leefgebied. Tijdens het terreinbezoek zijn de huismussen met name waargenomen bij de groenelementen langs en parallel aan de inrit (De Murk), en in mindere mate langs de groenstructuren langs de zuidelijke moestuinen. De gierzwaluw is tijdens het terreinbezoek niet waargenomen, echter is ook voor deze soort geschikt biotoop in de huizen aanwezig (bijvoorbeeld in kieren en onder dakpannen). Zo bevindt zich aan de oostzijde van de woonboerderij een gat in de dakomlijsting.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Tijdens het terreinbezoek is een koolmees aangetroffen, deze maakte gebruik van een nestkast aan een bijgebouw van de zorgboerderij.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

Algemene broedvogels komen voor in het plangebied. Zo zijn tijdens het terreinbezoek in het plangebied en de directe omgeving onder andere de merel, vink en kauw gezien en/of gehoord.

Ten westen van de zorgboerderij zijn een grauwe gans en soepgans waargenomen, welke territoriaal gedrag vertoonden. Nesten in bomen zijn niet aangetroffen. Gezien het dichte bladerdek is het voorkomen van (kleine) nesten echter niet volledig uit te sluiten.

Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Dergelijke gaten, hollen en scheuren zijn tijdens het terreinbezoek niet waargenomen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders.

In het voorliggende plangebied zijn diverse ruimtes, kieren en betimmeringen aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen of die vleermuizen toegang bieden tot het gebouw. Zo voldoen de zorgboerderij en de kleinere bedrijfspanden aan deze voorwaarden. Mogelijk maakt de directe omgeving onderdeel uit van foerageergebied. De bedrijfshallen zijn naar verwachting minder geschikt. Dit komt omdat door de dakbedekking van golfplaten een ongunstig microklimaat ontstaat. Door de aanwezigheid van geschikte gebouwen zijn vleermuizen op basis van (veld)ervaring en kennis van de geschiktheid van de elementen voor vleermuizen, niet uit te sluiten van het plangebied.

Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Op basis van gegevens uit NDFF is de eekhoorn waargenomen in de woonwijk rondom het plangebied. In het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van de eekhoorn. Daarnaast biedt de omgeving voldoende groenstructuren. Van essentieel leefgebied is derhalve geen sprake. Effecten op de eekhoorn zijn op voorhand uitgesloten.

Op basis van de gegevens uit NDFF zijn enkele marterachtigen, namelijk steenmarter en bunzing, aangetroffen in de omgeving van het plangebied. De waarneming van de steenmarter is circa 300 meter verwijderd van het plangebied, de waarneming van de bunzing bevindt zich op grotere afstand. Ook overige marterachtigen zouden kunnen voorkomen in (de omgeving van) het plangebied. Zo is geschikt leefgebied aanwezig voor de wezel en eventueel de boommarter. Het plangebied wordt niet geschikt geacht voor de das, hermelijn en otter, in verband met de mate van verstoring binnen het plangebied.

Binnen het plangebied zijn elementen aanwezig die deel uit kunnen maken van leefgebied van voornoemde marterachtigen. Zo zijn rommelige en overwoekerde hoekjes geschikt, alsook de houtwallen. Steenachtige gebouwen vormen, met name in vervallen staat, een geschikt biotoop voor de steenmarter. Vanwege de omheining om de bedrijfshallen, kon niet van alle zijden beoordeeld worden of gaten aanwezig waren, die toegang geven tot het gebouw. Verwacht wordt echter dat de toegangsmogelijkheden beperkt zullen zijn. In de stenen gevel zijn vanaf de Tilburgseweg geen gaten waargenomen, daarnaast bestaan de wanden deels uit metaalplaten. Hoewel geen sporen van marterachtigen niet zijn aangetroffen, is wel geschikt leefgebied aanwezig. Onduidelijk is of sprake is van essentieel leefgebied.

Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Amfibieën

In de huidige situatie biedt het plangebied geen geschikt biotoop voor de rugstreeppad. De rugstreeppad behoort tot de pioniersoorten. Tijdens de bouwfase kan geschikt biotoop voor deze soort (zandvlaktes met ondiepe poelen, bijvoorbeeld door bandensporen) ontstaan. Op basis van de verspreidingsgegevens uit de NDFF (2015-2020) is de rugstreeppad echter éénmaal recent waargenomen op meer dan twee kilometer afstand van het plangebied, aan de andere zijde van fysieke barrières (zoals drukke wegen). In de afgelopen 10 jaar zijn geen overige waarnemingen van de rugstreeppad geregistreerd in de omgeving van het plangebied. Ter plaatse van het plangebied wordt de soort derhalve niet verwacht. Effecten op de rugstreeppad zijn op voorhand uitgesloten.

Flora

Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Planten die zijn aangetroffen, zijn onder andere hondsdrif, ooievaarsbek, paardenstaarten, voederwikke, kruipende boterbloem en gecultiveerde planten. Beschermde plantensoorten worden gezien het sterk verstoorde, omgewoelde en verruigde karakter van het plangebied en de biotoop-specifieke eisen die die planten aan hun standplaats stellen, ook niet verwacht. Effecten op deze soorten zijn uitgesloten.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

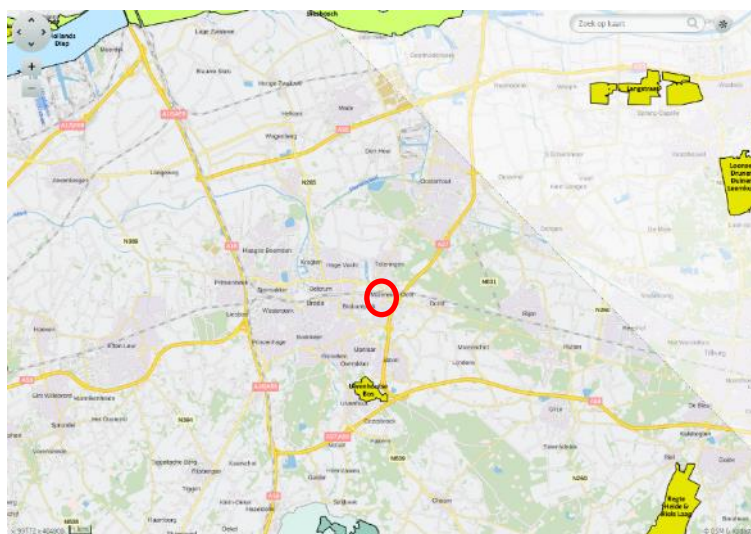
Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels met jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw)	Artikel 3.1	Waarschijnlijk/ mogelijk	Huisumus: vermoedelijke nestplaats in zorgboerderij, gebruik van groenelementen. Overige bebouwing met dakpanbedekking in potentie geschikt. Gierzwaluw: geschikt biotoop in dakomlijsting en kieren van gebouwen met dakpanbedekking
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Waarschijnlijk/ mogelijk	Diverse soorten waargenomen, inclusief gebruik nestkasten en territoriaal gedrag. Geschikt broedbiotoop aanwezig in de diverse groenstructuren
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Gebouwen potentieel geschikte verblijfplaatsen, de directe omgeving kan onderdeel van foerageergebied zijn
Marterachtigen (steenmarter, buning, wezel en mogelijk boommarter)	Artikel 3.10	Mogelijk	Plangebied voldoet aan de biotoopeisen van enkele marterachtigen en de steenmarter en buning zijn in de directe omgeving waargenomen (gegevens NDFF 2015-2020)

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse bos' ligt op circa 4 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied. Zie ook Figuur 4.2.

Figuur 4.2. Globale ligging van het plangebied (rood cirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Bron: AERIUS, 2020.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

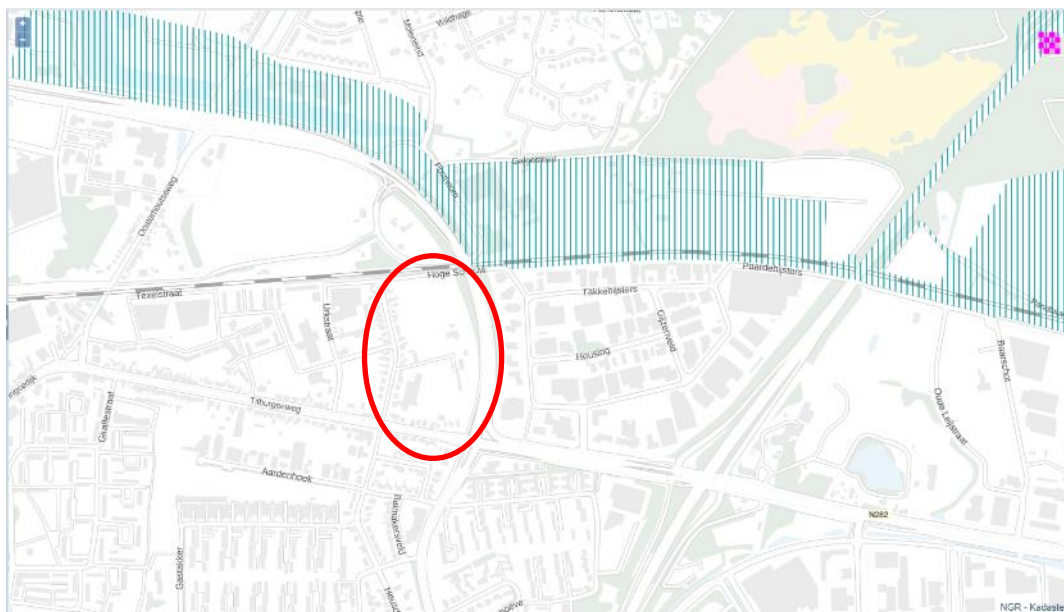
In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is op circa 500 meter ten noordoosten van het plangebied gelegen. Het betreft de natuurdoeltypen N16.03 Droog bos met productie, N07.02 Zandverstuiving en N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland. Zie ook Figuur 4.3.

Figuur 4.3. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van NNN-gebieden. Toelichting natuurdoeltypen: Bruin: N16.03 Droog bos met productie; Geel: N07.02 Zandverstuiving; Groen: N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland. Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant, 2020.

4.3.3 Groenblauwe mantel

Het plangebied maakt geen deel uit van de Groenblauwe mantel. In de omgeving van het plangebied bevindt zich wel gebied dat tot de Groenblauwe mantel behoort, aan de andere zijde van de spoorlijn en een drukke, brede weg (Nieuwe Kadijk).

Figuur 4.4. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van de Groenblauwe mantel (groenblauw gearceerd). Bron: Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant, 2020.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

De volgende biotopen worden beïnvloed door het voornemen:

- De bedrijfspanen (bedrijfshallen en overige panden) worden gesloopt;
- De hoge vegetatie (bomen en struiken) in het plangebied wordt gedeeltelijk verwijderd;
- Het plangebied wordt bouwrijp gemaakt en ontwikkeld tot woonwijk;
- In de eindsituatie worden aanvullende groenelementen aangeplant, met name langs de nieuw ontstane toegangswegen.

De bebouwing aan de westzijde (zorgboerderij, B&B en bijgebouwen) en bijbehorende vegetatie blijft gehandhaafd. Daarnaast zal een deel van de bebouwing pas over enkele jaren worden herontwikkeld (zuidwestelijke hoek van Fase 2). Zie ook Figuur 5.1 voor een schets van de te handhaven elementen en inpassing van het planvoornemen.

Figuur 5.1. Inpassing van het planvoornemen. Rood gearceerde groenelementen worden verwijderd. Donkergroene groenelementen blijven behouden, lichtgroene elementen worden aangeplant. Conceptversie. Bron: Croonenburo5.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels (vogels met jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels) en zoogdieren (vleermuizen en marterachtigen) (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 1). Verwacht wordt dat de huismus een nest heeft in de zorgboerderij. Overige gebouwen met dakpanbedekking (bedrijfspanen binnen fase 2) zijn ook geschikt als nestplaats. Daarnaast maken de aanwezige groenelementen deel uit van het leefgebied. Voor de gierzwaluw zijn nestplaatsen ook niet uit te sluiten.

Voor deze soorten (huismus en gierzwaluw) geldt dat aantasting niet zonder meer toegestaan is. Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen van de soorten aanwezig zijn in de bebouwing en deze wordt gesloopt, dan worden de beschermde verblijfplaatsen verstoord en vernietigd. Dit is een overtreding van gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Ook een aantasting van de leefomgeving kan leiden tot een overtreding van deze verbodsbepaling, indien daarbij de functionaliteit van het nest wordt aangetast.

De zorgboerderij en de B&B blijven behouden. Ter plaatse worden aanwezige nestplaatsen dus behouden. Hoewel in het plangebied groenelementen worden verwijderd, blijven de groenelementen direct rondom de (potentiële) nestplaatsen behouden. Zodanig zijn de te kappen en snoeien groenelementen niet van essentieel belang voor de functionaliteit van het nest. Geadviseerd wordt om in de eindsituatie groenblijvende heesters (bijvoorbeeld liguster, hultst) of coniferen (bijvoorbeeld taxus) aan te planten. Dergelijke elementen dragen bij aan het leefgebied van de huismus (BIJ12, 2017a), en kunnen daarmee de lokale populatie dienen.

Een deel van de bedrijfspanen in de zuidwestelijke hoek van het plangebied zal op termijn worden herontwikkeld. Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen van de soorten aanwezig zijn in de bebouwing en deze wordt gesloopt, dan is sprake van een overtreding van artikel 3.1. In dat geval is een ontheffing noodzakelijk. Voorafgaand aan de sloop dient nader onderzoek plaats te vinden om vast te stellen of nestplaatsen aanwezig zijn.

Geschiktheidscontrole vogels jaarrond beschermd nest

Om inzichtelijk te krijgen of de gebouwen daadwerkelijk in gebruik zijn door vogels met een jaarrond beschermd nest, dienen de gebouwen nauwkeurig geïnspecteerd te worden. Daarbij wordt gelet op de aanwezigheid van sporen (o.a. mestsporen, veren en nesten). Zo wordt inzichtelijk of de soorten mogelijk aanwezig zijn, of hier nader onderzoek naar gedaan moet worden en – indien reeds inzichtelijk – of er mogelijk effecten als gevolg van het voornemen optreden.

Nader onderzoek

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is tijdig en nauwkeurig inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de bebouwing in het plangebied voor de huismus en gierzwaluw. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van het geldende soortprotocol/kennisdocument van BIJ12, 2017ab). Nader onderzoek, conform het kennisdocument (BIJ12, 2017ab), vindt in het voorjaar plaats (huismus: meerdere malen in de optimale periode 1 april – 15 mei en gierzwaluw: 1 juni – 15 juli).

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Van categorie 5-vogelsoorten zijn de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Tijdens het terreinbezoek is een koolmees aangetroffen in het plangebied. Op basis van gegevens uit NDFF en verspreidingsgegevens van Sovon komt de koolmees in grote dichtheden voor in de omgeving van Breda.

Jaarronde bescherming is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. Wel zijn nesten beschermd tijdens de broedperiode.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten (zoals merel, vink en kauw), met name in opgaande vegetatie. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

---

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Een deel van de bebouwing in het plangebied (de zorgboerderij en kleine bedrijfspanden) is geschikt voor vleermuizen. Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5, Wnb). In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Door de toekomstige sloop van de kleine bedrijfspanden is mogelijk sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. De zorgboerderij blijft behouden, aldaar aanwezige verblijfplaatsen worden niet aangetast.

Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn en indien gebouwen gesloopt worden, is dit afhankelijk van de ingreep (zonder aanvullende maatregelen) in overtreding met de wet. Een dergelijke aantasting, verstoring of vernietiging is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig blijken te zijn, hoeft dit voornamelijk geen belemmering te zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, aangezien soortspecifieke maatregelen te combineren zijn met de nieuwe bestemming in, of in de directe omgeving van het plangebied. Het betekent wel dat voorafgaand aan de werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkelingen in het plangebied voorwaarden worden gesteld (en zijn uitgevoerd) aan de wijze en periode van de werkzaamheden en het opnemen/integreren van (tijdelijke en permanente) voorzieningen, zoals vleermuiskasten. Voorafgaand aan de sloop dient tijdig nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Nader onderzoek

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is tijdig en nauwkeurig inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de bebouwing in het plangebied voor vleermuizen. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van het geldende Vleermuisprotocol/kennisdocument van BIJ12, 2017c). Nader onderzoek, conform het kennisdocument (BIJ12, 2017c), in het voorjaar en de zomer plaats (afhankelijk van de functie van het plangebied, meerdere bezoeken. Optimale periode: 15 april – 15 oktober).

Ten opzichte van de omgeving zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig voor vleermuizen. Enkel wanneer de omgeving van direct belang is voor een verblijfplaats kan worden gesproken van essentieel foerageergebied. Dergelijke bevindingen komen voort uit het geadviseerde nader onderzoek.

Beschermingsregime 'Overige soorten' (artikel 3.10)

De steenmarter, boommarter, bunzing en wezel (en overige marterachtigen), staan vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor de soorten vermeld op onderdeel A geldt dat het verboden is de soorten opzettelijk te doden of te vangen (art 3.10, lid 1), ook is het verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (art 3.10, lid 2). Er is echter geen sprake van een verbod op verstoring van de soorten (in tegenstelling tot onder art 3.1 en 3.5 beschermde soorten).

Als gevolg van het voornemen gaat mogelijk leefgebied, al dan niet met verblijfplaatsen, van deze soorten verloren. Onbekend is of binnen het plangebied sprake is van essentieel

foerageergebied. Foerageergebied is essentieel wanneer bij aantasting van het foerageergebied ook de (functionaliteit van een eventuele) burcht wordt aangetast. Om te bepalen of sprake is van een aantasting van essentieel foerageergebied dient het gebruik van de omgeving onderzocht te worden, middels een nader onderzoek.

Om inzicht te krijgen in te treffen maatregelen wordt geadviseerd onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het plangebied door bovengenoemde soorten. (zie tekstkaders marterachtigen).

Mogelijke methoden voor nader onderzoek naar kleine marterachtigen, boommarter en steenmarter

In de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming zijn verschillende methoden voor het waarnemen van kleine marterachtigen beschreven. Eén van de aangegeven methoden, de jiggler, is ook toepasbaar op onderzoek naar de boommarter en steenmarter.

De jiggler is een thee-ei met lokaas. Gericht naar de jiggler is een cameraval, die alle activiteit in de buurt van de jiggler registreert. Deze methode is toepasbaar op de bunzing, boommarter en de steenmarter.

De mostela is een box waardoor een pvc buis doorheen gaat. In de box is een cameraval gepositioneerd die alles waarneemt dat door de pvc buis loopt. Deze methode is toepasbaar op de wezel.

Een nieuwe methode, nog niet beschreven in de handreiking, is de Struikrover. De Struikrover bestaat uit een grote, schuin afgezaagde pvc buis waarin een cameraval aan een plank is bevestigd. Voorin het plankje is een blikje sardines aanwezig. In het blikje wordt een gaatje geprikt, waardoor de geur van sardines zich over het gebied verspreid. Dit lokt de aandacht van dieren in de omgeving, die op onderzoek uit gaan. Zodra ze aan het blikje ruiken worden zij geregistreerd door de cameraval in de struikrover. Deze methode is toepasbaar op alle marterachtigen. Optimale periode voor onderzoek: mei – september. Het onderzoek neemt dan 6 weken in beslag. Wanneer wordt afgeweken van de optimale periode, is een grotere onderzoeksinspanning noodzakelijk.

5.3 Procedure

Nader onderzoek is nodig om aan te tonen of de hiervoor beschreven soorten daadwerkelijk een verblijfplaats hebben binnen het plangebied. Afhankelijk van de resultaten zijn er mogelijk vervolgstappen nodig, welke hieronder worden beschreven.

Ontheffing aanvragen

Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen bebouwing dan dient een ontheffingsprocedure doorlopen te worden. Een dergelijke procedure kan enkel doorlopen worden als volgens het geldende soortspecifieke protocol onderzoek is gedaan.

De werkzaamheden aan de bebouwing en overige elementen waar daadwerkelijk vleermuis-, gierzwaluw-, huismusverblijfplaatsen of verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden van marterachtigen aanwezig zijn, kunnen enkel uitgevoerd worden indien hiervoor een ontheffing Wet natuurbescherming is verleend door de Provincie Noord-Brabant. Bij een ontheffingsaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst of de soort niet onnodig wordt geschaad en of er voldoende maatregelen getroffen worden. Wanneer het bevoegd gezag akkoord is met de werkwijze omtrent de kap- en sloopwerkzaamheden en de aangetroffen beschermde soorten, wordt een ontheffing (vaak onder voorwaarden) verleend. Een dergelijke procedure neemt circa 20 weken in beslag. Daarbovenop komt een periode van 6 weken waarin de ontheffing ter inzage ligt en waarin bezwaar gemaakt kan worden.

Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden

Wanneer verblijfplaatsen van vleermuizen, marterachtigen, gierzwaluwen en/of huismussen aangetast worden bij de sloop, dienen alternatieve (tijdelijke) verblijfplaatsen in de nabijheid te worden aangeboden. Afhankelijk van de functie van de verblijfplaats, moeten verschillende alternatieven aangeboden worden (zo is voor vleermuizen een alternatieve kraamverblijf anders van aard dan een alternatief zomerverblijf).

Gewenningstijd

Ook is er sprake van een gewenningstijd. Dat is de tijd dat de oorspronkelijke verblijfplaats en de alternatief aangeboden voorzieningen tegelijkertijd in het gebied aanwezig moeten zijn. Dit kan oplopen van drie tot zes maanden gewenningstijd. Vaak gelden enkel de actieve maanden van (zoals voor vleermuizen: april-oktober) als gewenningstijd. Voor gierzwaluwen geldt dat in het geval van grotere kolonies (10 of meer paartjes) bij voorkeur een gewenningstijd van minimaal één broedseizoen dient te worden aangehouden. Ook voor de huismus en marterachtigen is een voldoende lange gewenningsperiode nodig.

Normaliter worden de alternatieve voorzieningen na afloop van het nader onderzoek aangeboden, aangezien dan bekend is of/welke en hoeveel voorzieningen aangeboden moeten worden. Afhankelijk van de planning van het voornemen kan hier tijdens het nader onderzoek een schatting van gemaakt worden en kunnen alternatieve verblijfplaatsen indien gewenst ook parallel aan het nader onderzoek worden geplaatst.

Uitvoerbaarheid Bestemmingsplan

Indien beschermde soorten aanwezig zijn en hun verblijfplaatsen worden aangetast door het voornemen, dan is een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk. Om de uitvoerbaarheid van het plan vast te stellen, is – vooruitlopend op de resultaten van het nader onderzoek – nagegaan of redelijkerwijs verwacht kan worden dat een Wnb-ontheffing soortbescherming kan worden verleend. Uitgangspunt is dat vleermuis-, gierzwaluw-, huismusverblijfplaats(en) en verblijfplaatsen van marterachtigen ook daadwerkelijk aanwezig zijn en onderbouwd kan worden dat een ontheffing vanuit de Wet natuurbescherming voor het mogen aantasten van de verblijfplaatsen (onder voorwaarden) verleend kan worden.

Of een ontheffing verleend kan worden, wordt getoetst aan drie criteria. Hier wordt bij een ontheffingsaanvraag ook aan getoetst. Onderbouwd zal moeten worden:

1. Of de gunstige staat van de soorten in het geding komt door het plan.
2. Of er alternatieven zijn voor het voornemen, waarbij de soorten minder geschaad worden.
3. Of er een wettelijk belang is.

Hieronder wordt hier alvast op ingegaan. De benodigde maatregelen zijn afhankelijk van de resultaten uit het nader onderzoek. Te zijner tijd is bekend of – en welke maatregelen daadwerkelijk aan de orde zijn.

1. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, gierzwaluwen, huismussen en/of marterachtigen in het plangebied aanwezig blijken te zijn, zal zorgvuldig met de soorten omgegaan worden. Er zal worden gezorgd dat de werkzaamheden niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Dit zal worden voorkomen door te allen tijde (alternatieve) voorzieningen beschikbaar te stellen. Een leefgebied moet de soorten namelijk continu blijvend voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven. Om deze reden zal dan zowel voorafgaand aan de sloop, kap en herinrichting van het terrein als na de herinrichting, alternatieve verblijfplaatsen aangeboden worden. Voorafgaand zal dit de vorm hebben van duurzame verblijfplaatsen voor de betrokken soorten, gedacht kan worden aan soortspecifieke verblijfskasten. Daarnaast zal dit in de toekomstige situatie ook waar mogelijk dit de vorm hebben van inwendige voorzieningen. Er bestaan in de omgeving van het plangebied voldoende mogelijkheden om bijvoorbeeld (vleermuis-)kasten op te hangen. Indien noodzakelijk worden de betreffende maatregelen tijdig genomen. Tevens wordt tijdens de sloop- en kapwerkzaamheden zorgvuldig met de eventueel huidig aanwezige nestplaatsen omgegaan (zoals werken buiten de kwetsbare periodes en het soortvriendelijk ontmantelen van de verblijfslocaties).
2. Het plan is locatiegebonden aangezien het een vervanging en ontwikkeling betreft van de huidige bebouwing.
3. Voor het bestemmingsplan geldt dat dit plan wordt uitgevoerd in het kader van het groot openbare belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard (belang uit artikel 3.8, lid b 3 van de Wnb). Voor de onder Artikel 3.10 beschermde soorten (marterachtigen) geldt aanvullend ruimtelijke inrichting en ontwikkeling als een geldig wettelijk belang. Door de herontwikkeling kan een stedenbouwkundige kwaliteitsimpuls worden gegeven aan Breda. Voorts wordt door de realisatie van woningen invulling gegeven aan een reeds aanwezige en steeds groeiende vraag naar kwalitatieve woonruimte. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hiermee in een kwalitatieve behoefte.

Op basis van deze punten kan voldaan worden aan de criteria van het bevoegd gezag. Daarnaast geldt het volgende. Op basis van de verspreidingsgegevens, het gedrag van de vleermuizen, gierzwaluwen, huismussen en marterachtigen en de kenmerken van het plangebied kan op basis van expert-judgement worden verwacht dat in het plangebied algemeen voorkomende vleermuissoorten, gierzwaluwen, huismussen en marterachtigen in (vrij/matig) kleine aantallen aanwezig zijn en dat voor de functie van het plangebied effectieve mitigerende maatregelen beschikbaar zijn. Onder deze voorwaarden, aangevuld met de andere criteria voor het verkrijgen van de ontheffing (zoals hierboven beschreven) is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding.

Concluderend: de soortbescherming uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor het vaststellen van het plan wat betreft de voorgenoemde soorten.

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van het plangebied voor voorgenoemde soorten. Dit kan onderzocht worden aan de hand van het meest recente soortspecifieke onderzoeksprotocol. Deze soorten gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een het plangebied meerdere malen verspreid over het actieve seizoen van de soorten te bezoeken.

5.4 Effecten op beschermde gebieden

5.4.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen circa 4 kilometer afstand van het plangebied Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse bos' ligt. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand. De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft effecten als gevolg van bijvoorbeeld verdroging, geluid- en lichtverstoring. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden kunnen enkel effecten van vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie niet op voorhand worden uitgesloten. Vanwege de geringe omvang van de werkzaamheden in het plangebied zijn overige effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied uitgesloten.

Als gevolg van het voornemen kunnen significante negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie op nabij gelegen Natura 2000-gebieden niet bij voorbaat met zekerheid uitgesloten worden. Om deze reden dient een (separate) AERIUS-berekening te worden uitgevoerd deze effecten nader in kaart te brengen.

5.4.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe of indirecte aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Deze bevinden zich op circa 500 meter afstand. Het plangebied wordt min of meer afgebakend van het plangebied door een spoorlijn en een drukke weg. De verwachting is dat het planvoornemen daarom niet leidt tot (aanvullende) verstoring op NNN. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

5.4.3 Effecten op Groenblauwe mantel

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Groenblauwe mantel. Ook voor de Groenblauwe mantel geldt dat de groenblauwe mantel min of meer wordt afgebakend van het plangebied door een spoorlijn en een drukke weg. Ook hiervoor geldt dat het planvoornemen niet leidt tot (aanvullende verstoring). Effecten zijn derhalve uitgesloten.

6 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Huismus.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Gierzwaluw.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

NDFF

AERIUS

NDFF

Natuurbeheerplan Noord-Brabant

Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant

PDOK via QGIS

Sovon

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B (1). “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparemoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparemoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote paremoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoornpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparemoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparemoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout	Kevers	Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer		Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel B (2). Per provincie vrijgestelde “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. (aangegeven met een ‘x’ of ‘*’).

Soort	Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing		x	x	x			x		x	x	x		x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(*)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm													(**)
Hermelijn		x	x	x			x		x	x			x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis													(***)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis													x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(****)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x	x	x			x		x	x			x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(*) = vrijgesteld maart–april en juli t/m november (**) = vrijgesteld in juli t/m september, (***) = 15 aug t/m 15 okt, (****) = 15 aug t/m feb ([Wijzigingsverordening](#), provincie Limburg, 2017)

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geploide vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkvioletje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

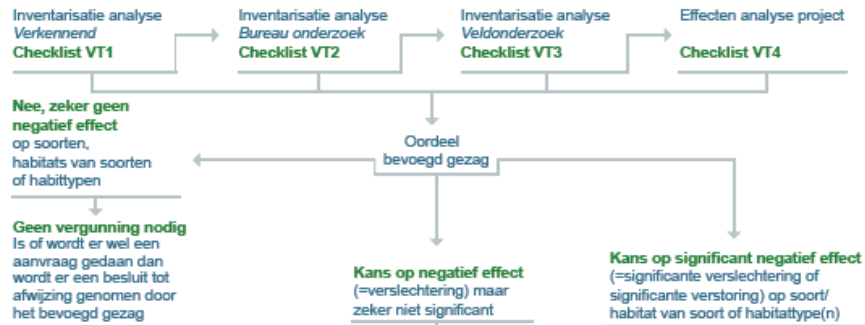
Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

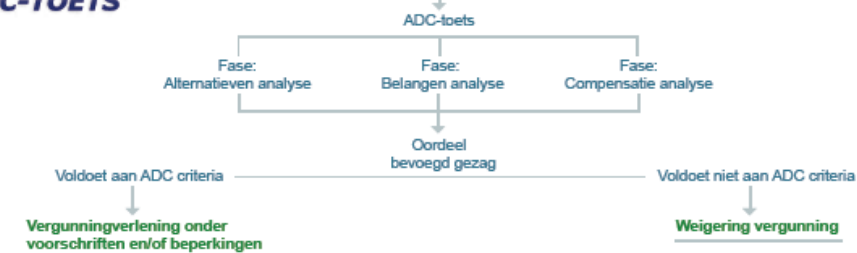
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920

www.anteagroup.nl